

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1136
van **WIM VERHEYDEN**
datum: 17 juni 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Oppompen van water bij bouwprojecten - Waterbesparende maatregelen

Volgens grondwaterspecialist professor Marijke Huysmans worden er waarschijnlijk miljoenen kubieke meters meer grondwater weggepompt op bouwplaatsen dan werd gedacht. Volgens de professor loont het de moeite om dat aan te pakken. De oorzaak moet worden gezocht in de zogenaamde 'bronbemaling', waarbij grondwater wordt weggepompt om gebouwen te kunnen optrekken.

Het meeste water belandt nadien in de riolering. Tot dusver ging men ervan uit dat er jaarlijks 3 tot 5 miljoen kubieke meter op die manier via het riool verdween. De waterkundige komt tot een heel ander getal: 63 miljoen kubieke meter per jaar, of meer dan het tienvoudige. Die watermassa komt in de buurt van het jaarlijkse vergunde volume van de industrie (55 miljoen kuub) en de landbouw (70 miljoen kuub). Met dat verschil dat het water in landbouw en industrie nuttig gebruikt wordt. In de bouw gaat het water grotendeels verloren.

Nochtans pompen de bouwbedrijven zelden zoveel op als ze aanvragen. Zij nemen een marge om op zeker te spelen. Bovendien wordt een deel van het volume opnieuw in de grond gepompt, hergebruikt of geloosd in een waterloop. Die 63 miljoen kubieke meter zal dus een overschatting zijn. Tegelijk staat niet alles in de databank en zijn er nog altijd niet-vergunde bemalingen. De debietmeters blijken ook niet altijd correct te werken.

Over het algemeen is het vergunde volume dat opgepompt mag worden gemiddeld dubbel zo groot dan het opgepompte volume. Maar dat betekent dat het nog altijd gaat over een dertigtal miljoen kubieke meter grondwater. Uiteraard is dat in tijden van waterschaarste een aanzienlijke hoeveelheid. Er werd tot nu wat aan getwijfeld of bemaling wel de moeite waard was om er veel inspanningen voor te leveren.

Ook in de bouwsector is de bewustwording omtrent waterschaarste de laatste jaren wel toegenomen. Er worden goede initiatieven genomen, zoals peilgestuurde bemaling of werken met waterkerende wanden. Het water opnieuw in de bodem pompen is de meest duurzame oplossing maar is wel tien keer duurder. Het kan ook lang niet overal en het veroorzaakt nieuwe problemen met onder andere de waterkwaliteit.

Eind mei kondigde de minister aan dat de wetgeving aangepast wordt zodat waterinfiltratie en hergebruik de regel worden bij bemalingen. Lozen in de riolering wordt uitgesloten wanneer er een waterloop of een regenwaterafvoer is op 200 meter van de bouwplaats.

1. Hoe wil de minister specifiek de bouwsector stimuleren om waterbesparende maatregelen te nemen bij bouwprojecten?
2. Er kan nog water in de riolering geloosd worden wanneer er geen waterloop of regenwaterafvoer is op meer dan 200 meter van de bouwplaats.

Hoe wil de minister dat probleem aanpakken?

3. Is de minister van plan om het peilgestuurd bemalen en het werken met waterkerende wanden te verplichten?
4. Hoe wil de minister de niet-vergunde bemalingen aanpakken? Welke initiatieven staan daarvoor in de steigers?

ANTWOORD

op vraag nr. 1136 van 17 juni 2021

van **WIM VERHEYDEN**

1. Ik wens dit te bereiken via een verdere verstrenging van de VLAREM wetgeving, die nog meer zal inzetten op het beperken van het netto onttrokken volume. In de VLAREM-trein 2019, die reeds een 1ste principiële goedkeuring kreeg, werden hiertoe reeds de eerste stappen gezet. Daarnaast wil ik ook evalueren of we ook een financiële prikkel kunnen geven door het oppompen van bemalingswater dat niet terug in de ondergrond wordt gebracht, onderhevig te maken aan een heffing. Dit laatste vereist een aanpassing aan het Waterwetboek.
2. Bij de verdere verstrenging van de VLAREM wetgeving kunnen de voorwaarden rond lozing op riolering aangescherpt worden. Hierbij is het natuurlijk wel van belang om rekening te houden met de soms zeer complexe lokale situatie en de haalbaarheid van een generiek aanscherpen vanuit technisch oogpunt. In een aantal situaties dient nu reeds een vergoeding te worden betaald aan Aquafin voor het lozen op de riolering. Een aanpassing en uitbreiding van deze regeling zal ook worden bekeken.
3. Peilgestuurde bemaling moet op termijn de standaard worden voor het merendeel van de bemalingen. Waterkerende wanden hebben in specifieke omstandigheden zeker hun nut, maar kunnen ook een permanent verstrend effect hebben op de grondwaterstroming. Het toepassen van waterkerende wanden moet dus ruimer beoordeeld worden. Waterkerende wanden zijn in vele gevallen ook vergunningsplichtige stedenbouwkundige handelingen en zijn dus ook onderwerp van een omgevingsvergunningsaanvraag.
4. Tijdens de jaren 2018 tot 2020 is er een stijging met 85% te merken van het aantal ingediende meldingen en vergunningsaanvragen voor tijdelijke bemalingen. Een trend die een gevolg is van meerdere initiatieven zoals de erkenning van de boorbedrijven, verschillende toelichtingen rond de geldende regelgeving, bewustwording bij lokale besturen en handhavers, de integratie van de bouw- en milieuvergunning in de omgevingsvergunning,...

Via het verder inzetten van het instrument toezicht, zowel naar de erkende boorbedrijven als via lokaal en gewestelijk toezicht naar de bouwheren, zal de resterende groep gesensibiliseerd worden waar het kan en geformuleerd waar het moet.